

έχουν παραμείνει, τὰ ὅποια μολονότι δὲν εἶναι σημαντικά, ἀδικοῦν ἓνα ἔργον τόσον μεγάλης ἀξίας καὶ τόσον χρήσιμον διὰ τοὺς ἱατροὺς, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔχουν λησμονήσει σήμερον τὴν λογιότητα τῶν παλαιότερων συναδέλφων των, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο ἱατροφιλόσοφοι καὶ οἱ ὅποιοι ἀνέτρεχον εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν, ὄχι διὰ νὰ διδασχθῶν νεωτέρας μεθόδους, ἀλλὰ νὰ ἀναμετροῦν τὴν ἐκκίνησιν καὶ τὴν πορείαν τῆς Ἐπιστήμης των ἀπὸ προσωπικότητας ἱατρικῆς, τοῦ ἔργου τῶν ὁποίων ἢ θεώρησις ἀποτελεῖ αἰώνιον ὁδηγὸν διὰ τοὺς νεωτέρους ἱατροὺς, τοὺς ὄντως συνειδητοὺς ἐπιστήμονας.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

ΚΩΝ/ΝΟΥ Π. ΤΣΑΦΑΡΑ, Ἡ Φιλολογία ὡς ἐπιστήμη, Ἀθήνα 1979,
Σχῆμα 8ον, σσ. 69.

Ἡ Φιλολογία ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης της ἔχει τὸν πνευματικὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐκφράζεται καὶ ἀποκρυσταλλοῦται εἰς γλωσσικὰ — καὶ κυρίως ὑπὸ λογοτεχνικὴν μορφήν — μνημεῖα. Στόχος της εἶναι νὰ κητανοήσῃ, νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ δημιουργήματα αὐτὰ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς μὴ ειδικοὺς νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ νὰ γευθοῦν τοὺς εὐχύμους καρποὺς τῶν ἔργων αὐτῶν.

Ὁ φιλόλογος μὲ τὸν ἰδιαιτέρον ἐπιστημονικὸν του ὄπλισμόν καὶ τὰ πνευματικά του ἐφόδια ἔρχεται νὰ γίνῃ «μάντις» καὶ ἐρμηνευτὴς τῶν γλωσσικῶν αὐτῶν μνημείων. Ὁ ἀείμνηστος Ἰω. Συκουτρῆς εἰς τὸ ἐναρκτήριον μάθημα τῆς ὑψηγείας του (27 Ἰανουαρίου 1931) μὲ θέμα «Φιλολογία καὶ Ζωή» χαρακτηρίζει τὸ ἔργον τοῦ φιλόλογου ὡς «διακονίαν πρὸς τὴν κοινωνίαν» καὶ «πρὸς τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς δημιουργοὺς, πρὸς τοὺς ὁποίους χειραγωγοῦμεν τοὺς συγχρόνους».

Ἡ ἐποχὴ μας μὲ τὸν σαφῶς ἀντιπνευματικὸν της χαρακτῆρα μαστίζεται ὑπὸ μιᾶς φιλαύτου διαθέσεως καὶ ἐνὸς ὑλιστικοῦ τρόπου ζωῆς, τὰ ὅποια τείνουν νὰ ἀποξηράνουν τὴν δροσιτικὴν αὐραν τοῦ πνεύματος καὶ νὰ καταστήσουν ὑποτονικὴν ἢ ἴσως καὶ ἀδύνατον τὴν μύησιν τοῦ ἀνθρώπου γενικῶς εἰς τὸ σημαντικὸν ἔργον τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον μελέτη τοῦ κ. Τσαφαρᾶ ἀποκτᾶ ἐν προκειμένῳ σημασίαν ὡς ἀποτελοῦσα ἀξιόλογον προσπάθειαν νὰ ἐφευκῆται ἐκ νέου τὴν προσοχήν μας εἰς τὸ ἔργον καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς Φιλολογίας.

Ἐν ἀρχῇ ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει ἱστορικῶς τὸν ὄρον «Φιλολογία» καὶ μελετᾷ τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ ἔργον της παραθέτων γνώμας παλαιότερων καὶ νεωτέρων φιλόλογων (Boeckh, Wilamowitz, Wolf, Hermann, Βουρβέρη). Ἐν συνεχεῖα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐρευναν τῆς φιλολογικῆς ἐρμηνείας. Ἐξετάζει τὰ εἶδη καὶ τὰ γνωρίσματα τῆς ἐρμηνείας, τὰς προϋποθέσεις τῆς φιλολογικῆς ἐρμηνείας, τὸ ἔργον καὶ τὰς μορφὰς της. Ὡς δευτέρον μέρος τῆς μελέτης δύναται νὰ θεωρηθῇ ἢ «Πρακτικὴ τῆς φιλολογικῆς ἐρμηνείας», ὅπου ἐξετάζονται ἡ ἔννοια, οἱ κανόνες καὶ αἱ μέθοδοι μεταφράσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ εἶδη τῆς ἐρμηνείας. Τέλος ὡς ἐπίμετρον ὁ συγγραφεὺς παραθέτει διαγράμματα πορείας διδασκαλίας ἀρχαίων καὶ νέων ἑλληνικῶν κειμένων. Ἡ μελέτη ὁλοκληρώνεται μὲ τὴν παράθεσιν βιβλιογραφίας.

Μὲ τὰ θέματα ταῦτα, ὡς γνωστόν, ἔχουν ἀσχοληθῆ παλαιότερον Ἕλληνες καὶ ξένοι φιλόλογοι. Ὁ κ. Τσαφαρᾶς, γνωστός καὶ ἐξ ἄλλωι του ἐργασιῶν, μὲ σαφήνειαν καὶ βέροντα νεοελληνικὸν λόγον παρέχει εἰς ἡμᾶς εὐσύνοπτον καὶ εὐχρηστον ἐγγχειρίδιον σχετικὸν μὲ τὸ ὑπὸ μελέτην πρόβλημα. Πρόκειται περὶ μιᾶς πράγματι ἀξιολόγου προσπάθειας, ἢ ὅποια πρέπει νὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς μας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ, Δ. Φ.